

Bruxelles, den 22.5.2017
COM(2017) 524 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Slovakiets nationale reformprogram for 2017

og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2017

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Slovakiets nationale reformprogram for 2017

og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2017

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker¹, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen²,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet³,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse⁴, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen⁵, hvori Slovakiet ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig denne henstilling, og den 21. marts blev den vedtaget af Rådet⁶.

¹ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

² COM(2017) 524 final.

³ P8_TA(2017)0038, P8_TA(2017)0039 og P8_TA(2017)0040.

⁴ COM(2016) 725 final.

⁵ COM(2016) 728 final.

⁶ 2017/C92/01.

- (2) Da Slovakiet har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Slovakiet sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet, som er afspejlet i henstilling 1 til 2 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Slovakiet⁷ for 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Slovakiets fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Slovakiets nationale Europa 2020-mål.
- (4) Den 26. april 2017 fremlagde Slovakiet sit nationale reformprogram for 2017 og sit stabilitetsprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i medlemsstaternes programmer under de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til lovgivningen vedrørende ESI-fondene⁸ kan Kommissionen for at støtte gennemførelsen af relevante landespecifikke henstillinger anmode en medlemsstat om at evaluere og ændre sine relevante programmer under ESI-fondene. Kommissionen har udarbejdet nærmere retningslinjer for anvendelsen af disse bestemmelser⁹.
- (6) Slovakiet er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 forventer regeringen en gradvis forbedring af det samlede underskud til 1,3 % af BNP i 2017 og 0 % af BNP i 2019 og 2020. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP, forventes opfyldt i 2018. Ifølge stabilitetsprogrammet ventes den offentlige gældskvote at falde gradvist til 46 % i 2020. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk.
- (7) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet til Slovakiet at gennemføre en årlig finanspolitisk tilpasning på 0,5 % af BNP hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i 2017. På basis af Kommissionens forårsprognose 2017 er der risiko for en vis afvigelse fra dette krav i 2017.
- (8) I 2018 forventes Slovakiet i lyset af sin finanspolitiske situation at foretage yderligere tilpasninger med henblik på sin mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP. Ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpagten, medfører tilpasningen et krav om en nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter¹⁰, som ikke overstiger

⁷ SWD(2017) 90 final/2.

⁸ Artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁹ COM(2014) 494 final.

¹⁰ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af Unionsmidler, og ikke-diskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden eller lovbestemte

2,9 %. Det ville svare til en strukturel tilpasning på 0,5 % af BNP. Med en uændret politik er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i perioden 2017-18 samlet set. Rådet er af den opfattelse, at Slovakiet skal være parat til at træffe yderligere foranstaltninger for at sikre overensstemmelse i 2017, og at der vil være behov for yderligere foranstaltninger fra 2018 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten. Som fastsat i forordning (EF) nr. 1466/97 bør der i vurderingen af budgetplanerne og resultaterne tages højde for medlemsstatens budgetbalance i lyset af konjunkturforholdene. Som anført i Kommissionens meddelelse, der ledsager disse landespecifikke henstillinger, skal der ved vurderingen af udkastet til budgetplan for 2018 og den efterfølgende vurdering af 2018-budgetresultaterne tages behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, der bidrager til både at styrke den aktuelle genopretning og sikre, at Slovakiets offentlige finanser er bæredygtige. Kommissionen agter i den sammenhæng at gøre brug af den gældende skønsmargen i lyset af konjunkturforholdene i Slovakiet.

- (9) Slovakiets offentlige finanser er stadig ikke fri for risici på længere sigt. Sundhedsudgifterne truer fortsat de offentlige udgifters holdbarhed på lang sigt, da det stadig er lidt af en udfordring at forbedre sundhedsvæsenets omkostningseffektivitet i Slovakiet. Der er truffet visse foranstaltninger til at rationalisere hospitalsvæsenet og nedbringe omkostningerne, men endnu ses ingen konkrete resultater. I udgiftsanalyserne for 2016 blev der peget på mulige besparelser. Ikke desto mindre har gennemførelsen af en omfattende reform af sundhedsvæsenet og sundhedsudgifterne trukket ud, og der er kun gjort begrænset fremskridt med indførelsen af systemet med diagnoserelaterede grupper, som skal ligge til grund for betalinger, og lanceringen af e-sundhedssystemer. Underskuddet i det offentlige pensionssystem forventes samtidig at blive dobbelt så stort på lang sigt, og pensionsalderen i Slovakiet er blandt de laveste i EU. De seneste justeringer af pensionssystemet er primært foretaget ad hoc og på kort sigt.
- (10) Skatteunddragelse og skatteundgåelse er blevet mindre udbredt, og der gøres en indsats for at anspore til frivillig efterlevelse af skattereglerne. Forbedringer i skatteinddrivelse har reduceret det store momsgebyr, der fandtes tidligere, betydeligt. Begrænsningen af momsbrug ser også ud til at have haft en positiv virkning på opkrævningen af virksomheders indkomstskat. Den finansielle myndighed har sat fokus på at forbedre overholdelsen af momsreglerne, særlig ved revision. Samtidig undersøges mulighederne for, hvordan efterlevelsen af reglerne kan styrkes ved hjælp af andre foranstaltninger end revision.
- (11) På trods af forbedringer på arbejdsmarkedet som følge af god økonomisk genopretning og god jobskabelse, er langtidsledigheden fortsat en udfordring. Arbejdsledigheden blandt langtidsledige er fortsat blandt en af de højeste i EU. Det er især marginaliserede romaer, lavtuddannede og unge, der er ramt. Derudover er der fortsat regionale skævheder — arbejdsledigheden i Østsllovakiet er stadig dobbelt så høj som i Bratislava. Deltagelsen i livslang læring og voksenuddannelse er fortsat lav. På trods af foranstaltninger, der ansporer lavtlønnede til at arbejde, og en igangværende reform af arbejdsformidlingen, er det stadig vanskeligt at få indført skræddersyet støtte til langtidsledige og udsatte grupper, bl.a. på grund af det høje antal sager. Slovakiets handlingsplan for integration af langtidsledige, som i vidt omfang finansieres af Den Europæiske Socialfond, har til formål at afhjælpe dette ved hjælp af en overordnet strategi for personaliserede tjenester. Den vil blive

indtægtsforøgelse er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden er medregnet.

gennemført ved specialiseret rådgivning, et nyt system til fastlæggelse af profiler, samarbejde med private ansættelseskontorer og gennemførelse af målrettede uddannelsesprogrammer, der er udformet af arbejdsgivere på basis af det regionale arbejdsmarkeds behov. Romaernes deltagelse i det slovakiske arbejdsmarked er fortsat meget lav, og der gøres kun langsomt fremskridt med at øge deres beskæftigelsesfrekvens. Lav uddannelse og få færdigheder samt diskrimination er faktorer, der bidrager til deres ringe resultater på arbejdsmarkedet. Den lave beskæftigelsesfrekvens blandt kvinder i den fødedygtige alder afspejler den lange forældreorlov (op til tre år), som sjældent tages af mænd, manglende børnepasningsmuligheder, især for børn under tre år, og begrænset brug af fleksible arbejdstidsordninger.

- (12) Uddannelsessystemet er ikke tilstrækkelig gearret til at øge Slovakiets økonomiske potentiale. Uddannelsesniveaue og de grundlæggende færdigheder er fortsat alt for lavt efter internationale standarder og er blevet ringere i 2012-15. Derudover er der stadig store regionale forskelle. De dårlige resultater skyldes primært, at de studerendes samfundsøkonomiske og etniske baggrund spiller en stor rolle, at der er problemer med ligestilling, adgang og inklusion, og det forhold, at arbejdet som lærer ikke er særlig attraktivt. På trods af en lønstigning på 6 % for lærere i 2016 og planer om yderligere stigninger i 2017-2020 er dårlige lønvilkår og begrænset efteruddannelse af lærere blandt de faktorer, der betyder, at professionen stadig ikke er speciel attraktivt, især ikke for nye unge lærere og de, der bor i de mere veludviklede områder i landet. Den nyligt vedtagne lovgivning til bekæmpelse af segregation af det marginaliserede romasamfund skal stadig gennemføres fuldt ud, hvis den skal skabe positive forandringer og øge romaernes deltagelse i en inklusiv almen uddannelse med særlig fokus på førskoleundervisning og pasning.
- (13) Slovakiets offentlige forvaltning er ved at blive moderniseret, men korruption er stadig et stort problem. Korruption opfattes stadig som et udbredt fænomen, hvilket er en stor hindring for erhvervslivet. Kontrolmekanismer og håndhævelse af reglerne til bekæmpelse af korruption forekommer stadig utilstrækkelige, og det er ikke givet, at de politiske initiativer vedrørende whistleblowing og skuffeselskaber er tilstrækkelige til at løse problemet. Derudover mangler der på en række områder god praksis i forbindelse med offentlige udbud. Der udvikles uddannelsesinitiativ, som skal sætte personalet i stand til at benytte et mere effektivt udbudssystem. Interessekonflikter, skræddersyede udbudsspecifikationer og overdreven brug af tildelingskriterier, som bygger på laveste pris, er stadig et problem og resulterer i en konkurrence, der kun i begrænset omfang er kvalitetsbaseret. Det anføres jævnligt, at svagheder i forbindelse med offentlige udbud betyder, at tildelingen af offentlige midler ikke er effektiv.
- (14) Hyppige lovgivningsændringer gør det vanskeligt og dyrt for virksomheder at overholde lovgivningen, og lovgivningsmæssige og reguleringsmæssige procedurer og insolvensordninger anses ofte for ikke i tilstrækkelig grad at fremme et erhvervsvenligt miljø. Der blev for nylig nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe vedrørende erhvervslivet under ledelse af økonomiministeren, som senest i juni 2017 forventes af fremlægge forslag til foranstaltninger, der kan forbedre erhvervsklimaet. Der er stadig mange reguleringsmæssige hindringer for virksomhedsservicesektoren i Slovakiet. For at tackle dette problem blev der som led i en pakke af foranstaltninger, der havde til formål at opbløde hindringer på markedet for tjenesteydelser, i januar

2017 givet specifik vejledning pr. faggruppe i en meddelelse fra Kommissionen om anbefalinger til reformer af reguleringen af liberale erhverv¹¹.

- (15) Det er stadig en udfordring for Slovakiet at forbedre effektiviteten, herunder retsvæsenets uafhængighed, selv om der gøres en indsats for at rette op på manglerne. Domstolens manglende effektivitet og uafhængighed giver dog fortsat anledning til bekymring. Den offentlige forvaltning er derudover stadig plaget af ineffektivitet, utilstrækkelig kapacitet og opsplitting. Vedtagelsen af strategien for personaleforvaltning i oktober 2015 og den nylige vedtagelse af loven om offentlig tjeneste er positive skridt i den rigtige retning. Det nye politisk uafhængige råd for offentlig tjeneste skal overvåge gennemførelsen af lovens principper og den etiske kodeks for tjenestemænd. De komplekse og uigennemskuelige retsregler vanskeliggør forbindelserne mellem interesserede parter på energimarkedet. De seneste ændringer i fastsættelsen af distributionstariffer tyder på, at området fortsat er under politisk og erhvervsmæssig indflydelse. Det forventes, at den prisregulerende instans uafhængighed vil falde efter vedtagelsen af lovgivning, som giver regeringen eneret til at udnævne instansens formand og økonomiministeriet og miljøministeriet ret til at deltage i prisfastsættelsesproceduren.
- (16) Som led i det europæiske semester har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Slovakiets økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet og det nationale reformprogram samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Slovakiet i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Slovakiet, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og EU-retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i EU ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (17) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet, og dets holdning¹² afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Slovakiet i 2017 og 2018 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. Føre en finanspolitik, der stemmer overens med bestemmelserne under den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten, hvilket indebærer en betydelig finanspolitisk indsats i 2018. Når der træffes politiske foranstaltninger, bør der lægges vægt på at opnå en finanspolitisk kurs, der bidrager til både at styrke den aktuelle genopretning og sikre de offentlige finansers holdbarhed. Forbedre omkostningseffektiviteten i sundhedssystemet, bl.a. ved at gennemføre projektet om "værdi for pengene".
2. Forbedre aktiveringsforanstaltningerne for dårligt stillede grupper, bl.a. ved at gennemføre handlingsplanen for langtidsledige og ved at tilbyde individualiserede ydelser og målrettet uddannelse. Forbedre beskæftigelsesmulighederne for kvinder, især ved at øge udbuddet af børnepasning af god kvalitet til en rimelig pris. Forbedre uddannelseskvaliteten og øge romaernes deltagelse i inklusiv almen uddannelse.
3. Forbedre konkurrencen og gennemsigtigheden i forbindelse med udbud og øge bekæmpelsen af korrupsion ved en bedre håndhævelse af gældende lovgivning. Vedtage og gennemføre en omfattende plan for, hvordan administrative og

¹¹ COM(2016) 820 final, COM(2016) 821 final, COM(2016) 822 final, COM(2016) 823 final og COM(2016) 824 final.

¹² I henhold til artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97.

forskriftsmæssige forhindringer for erhvervslivet kan reduceres. Gøre retssystemet mere effektivt, bl.a. ved at reducere længden af civilretlige og handelsretlige sager.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Rådets vegne
Formand